

SLOVENEK

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 30 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Kazenski prejemki upravništva (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 247.

V Ljubljani, v ponedeljek 27. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Šesti shod katol. polit. društva.

V nedeljo dné 26. oktobra napolnila se je proti 1/8. uri zvečer prostorna dvorana doma katol. rokodelskih pomočnikov v Ljubljani z društveniki „Katoliškega polit. društva“. Predsednik društva gosp. kanonik in poslanec Klun otvori shod, konstatuje za sklepčnost dovoljno število navzočih udov ter omenja v svojem nagovoru, da ima naše društvo tudi namen svojim udom pojasnovati važna dnevna vprašanja in pomenljive dogodke. Tako važno vprašanje za nas vzlasti v Ljubljani je vprašanje o ustanovitvi višje dekliške šole, ki ima vzgojevati naše prihodnje gospodinje, žene in matere. Drug važen dogodek za vse Slovence je bil prvi shod vseh slovenskih poslancev dné 2. oktobra t. l. v Ljubljani. Odbor „Katol. polit. društva“ bil je mnenja, da je njegova dolžnost pojasniti udom te dve važni zadevi; v ta namen je sklical današnji shod ter postavil na dnevni red poročilo o višji dekliški šoli, katero je prevzel odbornik dr. Ivan Šušteršič in poročilo o shodu slovenskih poslancev, o katerem bo poročal tajnik društva g. A. Kalan.

Gosp. dr. Šušteršič je v krasno predavanem, temeljitem svojem poročilu pojasnoval v prav ljudni domači besedi, ali je potrebna ustanovitev novega višjega ženskega izobraževališča, ko imamo že ustanovljeno višjo slovensko gospodinjstvo šolo pri uršulinkah v Ljubljani, ali je sploh tak zavod izpeljiv z ozirom na denarno stanje dežele kranjske in stolnega mesta ljubljanskega ter ali je umesten gledé na krščansko-pedagoško stališče? Dokazal je gosp. poročevalec jasno, da je ustanovitev takega zavoda v sedanjih razmerah nepotrebna, težko izvedljiva in z ozirom na krščanska vzgojeslovna načela neumestna. K sklepu svojega poročila, katero so poslušalci pazljivo spremljali in pogosto glasno

odobravali, predlaga gospod. govornik v ime odbora „Katol. polit. društva“ to-le resolucijo:

„Šesti shod „Katol. polit. društva“ v Ljubljani izjavlja prepričanje, da je za slovenski ženski naraščaj potrebna višja izobrazba na versko-narodni podlagi;

vendar pa smatra, da bi bila ustanovitev novega višjega dekliškega izobraževališča v Ljubljani pri sedanjih finančnih razmerah dežele kranjske in vzlasti mesta ljubljanskega neizpeljiva, iz krščansko-pedagoških ozirov pa neumestna;

zato pozdravlja z veseljem otvoritev višje slovenske gospodinjstvo šole pri uršulinkah v Ljubljani kot primeren začetek za višje izobraževanje slovenske ženske mladine;

slednjič izraža željo, da slavni deželni odbor vsprejme od uršulinskega reda ponudeno mu nadzorstvo nad slednjim zavodom brez prikratbe nadzorovalne pravice državne šolske oblasti.“

Pri razpravi o tej resoluciji omenja g. Kalan, da je vodstvo uršulinskega samostana pri ustanovitvi višje gospodinjstvo šole gledé na mnoga učenkam te šole potrebna učila določilo 5 gl. kot šolnino za vsak mesec. Z ozirom na to pa, da mu bo zagotovljena vsakoletna podpora od deželnega zbora in vzlasti zato, da bo mogoče tudi manj premožnim starišem pošiljati hčerke v ta zavod, je vodstvo te šole naznanilo, da hoče popolno brezplačno, brez kake šolnine oskrbovati pouk slovenskih deklic na novi gospodinjstvo šoli. Pač bi si vodstvo ne bi bilo moglo dati lepšega spričevala, da mu je edino le vzgoja slovenskih deklic pri srcu, da torej zasluži v obilni meri zaupanje vsacega trezno in pravično mislečega človeka.

Gosp. Kržič pojasnjuje, da se v zadnjih letih kaže neka mrznja do uršulinskih šol, ki so vendar

najceneje za mesto in za deželo. V dokaz temu navaja, da šolsko oblastvo ni dovolilo Uršulinkam ustanovitve vspešnega petega nemškega razreda, ki bi ne bil dežele veljal niti krajcarja; pač pa je dovolil, da se razširi nemška dekliška šola v petrazrednico, kar bo dežele prizadevalo novih stroškov za učiteljico, šolsko sobo in druge potrebščine. — Natančneje poudarja tudi gledé na nameravano ustanovitev meščanske šole, da prav za prav imamo že dve taki šoli v Ljubljani, namreč pri Uršulinkah in v dekliški šoli pri sv. Jakobu, to je, šesti, sedmi in osmi razred; po njegovem mnenju bi bila meščanska šola le novo ime, a šola ista. Po raznih živahnih pojasnilih je bila stavljená resolucija soglasno sprejeta od navzočih društvenikov.

O drugi točki dnevnega reda: „O shodu slovenskih poslancev“, omenjal je gosp. poročevalec, kako važen je bil shod slovenskih poslancev, da se zanj niso zanimali le Slovenci, nego tudi vsa Avstrija, da je torej vredno, da ž njim natančneje seznaniti na shodu tudi „Katoliško politično društvo“ svoje društvenike. V poročilu pojasni: a) zakaj se je osnoval shod slovenskih poslancev, b) kaj so zastopniki slovenskega naroda sklenili na tem shodu, in c) v kaki razmeri da so ti sklepi z načeli in z delovanjem „Katoliškega političnega društva“. — Ker obe poročili objavimo prilično v celoti, zadostuje naj za danes, da navedemo resolucijo, predloženo v imenu odbora in soglasno potrjeno od društvenikov.

Resolucija slóve:

„Katoliško politično društvo, zbrano na VI. društvenem shodu v Ljubljani, izreka svoje soglasje z resolucijami, sklenjenimi dné 2. oktobra t. l. na shodu slovenskih poslancev v Ljubljani, in izjavlja svojo radost, da so tudi slovenski poslanci s svojimi resolucijami priznali načela, ki vodijo „Katoliško politično društvo“, kot prava in slovenskemu narodu

LISTEK

Radnje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z. (Dalja.)

Že so posekani skoro vsi samostanski vojniki in razburjeni taborci še ne nehajo moriti. V tem veli Žižka: „Dosti! Ne mlatite več po njih, ali polovite in zvežite še preostale oborožance. Pogledat pojdemo še v samostan, da malo podražimo sata-nove sinove in malo prestrašimo strastne menihe in bojzljive redovnice.“

Že so se valile njegove tolpe k samostanskim vratom in k cerkvenim dverim.

V tem se je odprl hram in iz njega se je vil resen duhovniški sprevod, njemu na čelu prošt, za njim pa so stopale redovnice. Vsi so stopali kakor k svojemu pogrebu držeč v rokah goreče voščence in pevajoč s temnim glasom: „Miserere mei“. Iz cerkvenega stolpa so se oglasili zvonovi, kakor bi peli k pogrebu.

Taborci so se začudili zagledavši ta nenavadni sprevod in ko so videli na obrazih duhovnikov in nun tako resne poteze. Sam Žižka se je začudil, ko je videl ta čudni sprevod, ki se je bližal ravno njemu. Prošt že stoji pred njim.

„Jan Žižka iz Trocnova, nismo prišli prosit te življenja. Vemo dobro, da bi se naša prošnja ne prijela tvojega kamenitega srca in ne našla v njem

odmeva. Stori z nami, kar ti je ljubo. Položimo svoje življenje kakor žrtev v Gospodove roke. Vendar poslušaj svete umirajočih! Nismo mi poslednji, ki umiramo na tvoje povelje; z našo krvjo se ne ugasi tvoja žeja po ljudski krvi. Ni . . .“

Duhovnik ni končal. Nad sivo proštovo glavo je priletel husitski kij in prošt je padel z razbito glavo na zemljo. Diviš z Bora se je zmaščeval nad njim.

Ostali menihi so bili povezani; na vse niso izpregovorili niti besedice; na široko dvorišče so Husitje prinesli drv; v sredo so zasadili toliko kolov, kolikor je bilo menihov. Na nje so privezali menihe, zažgali gromado in v njej so umirali, zamrli menihi hoteševskega samostana.

„Kaj bočemo narediti s temi ženskami?“ vprašal je Peter Zmrzik, jeden izmej Žižkovih podpoveljnikov. „Mislim, da bi bilo najbolje, da bi je spalili tako, kakor njihove moške svetovalce.“

Takoj se je začel ukaz, da bi se tudi za nune pripravila skupna gromada. Z grozo so gledali to divje počenjanje ljudje, ki so iskali v samostanu zavetja.

„Kaj zijate tu, brezdelice?“ zaupil je grozen taborec preplašenim vaščanom. „Hajdi, nosite drva, da bi pogreli one tam; ali ne vidite, kako jih zebe? Pri tem se še mi pogrejemo malo pri tem mrazu.“

Tako so nosili vaščani drva na gromado, kjer bodo gorele pobožne samostanske gospe, dobrotnice cele pokrajine.

Nune so gledale mirno na vse grozne priprave za njihovo smrt.

Že so jih privlekli surovi mezdniki na pripravljeno mesto; že so švigali ognji na vse strani in se vzdigovali vedno višje; že se valí črn dim in zakriva postave redovnic v belih oblekah kakor kaka nadzemeljska bitja.

Glej tam od Dobran hiti v najhitrejšem teku nekoliko jezdecev. Jeden izmed njih je prehitel druge in vsak trenotek je večja razdaljava med njim in njegovimi spremljevalci. Žižka se je obrnil od ugašajoče gromade in pogledal v stran, odkoder so se bližali jezdec.

„Ako se ne motim“, zaklical je, „hiti k nam Jaroslav s Štenovic. Vesel sem, da jezdi, če tudi pozno, že po obedu. Aj pozdravljam, gospod Jaroslav!“ zaklical je mladeniču.

„Nehajte, nehajte!“ kliče ta proti samostanu. Ali že je švignil plamen iz samostanskih streh, cerkve in zvonika, in predno je prijezdil Jaroslav do razsekanih samostanskih vrat, bilo je vže vse v ognju.

„No, požgite že samostan, ali za Boga! prizanesite prebivalcem!“

„Ti imaš, Jaroslav dragi, gotovo še skrbi. Ti so že vsi v varnosti.“

„Hvala Bogu. Bal sem se, da ne bi bilo prepozno. Zahvaljujem te, Jan, da si se spomnil mojih prošenj, da bi prizanesel menihom in redovnicam tega samostana, ko bi ga premagal.“ (Dalje sledi.)

koristna, ter izraža željo, da bi gospodje poslanci prej ko mogoče uresničili te resolucije, in zagotavlja, da bodo pri tem poslu radovoljno podpiralo delovanje slovenskih poslancev.

Shod se je vršil v najlepšem redu; počastili so shod s svojo navzočnostjo nekateri gg. kanoniki, osem gg. deželnih poslancev, več gg. mestnih odbornikov, in vzlasti mnogo udov obrtno-rokodelskih stanov, ki najbitreje čutijo težko breme mnogih davkov; zastopana je bila po lepem številu vdeležencev tudi okolica ljubljanska.

G. predsednik zahvali g. predsednika kat. društva rokodelskih pomočnikov, da je drage volje prepustil zborovalcem prelepo dvorano; vdeležnike, da so se v tolikem številu zbrali; priporoča, da naj pridno nabirajo novih udov, ter želeč društvu najboljših uspehov, sklene društveno zborovanje. Vsem vdeležencem ostane gotovo shod v trajnem spominu.

Imenik podružnic družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec)

III. Koroško:

- Celovec in okolica:** 1. Janez Wieser, župnik; 2. Franc Treiber, mestni kapelan; 3. K. B. Rosbacher, trgovec. Ustanovnikov 8, letnikov 54, podpornika 2, skupaj 64. Gld. 22.—
- Beljak in okolica:** Matija Wutti, posestnik na Vočilu; 2. Ivan Wucherer, posestnik v Podturju; 3. Ivan Gajler, posestnik v Ločah. Namestniki: 1. Gregor Einspieler in Simon Stoeckl, župnika; 2. Ign. Mikula in Mat. Markovič, kmeta; 3. Valentin Kraut, župnik in Jan. Lopus, kmet. Ustanovnikov 19, letnikov 43, podpornikov 187, skupaj 249. Gld. 55.—
- Podružnica za slovensko Zilsko dolino in farno Vrata:** 1. Josip Katnik, posestnik v Zilski Bistrici; 2. Luka Bavtižar, župnik; 3. Filip Milonik, posestnik. Nam.: 1. Janez Šnabl, 2. Marko Kaiser, 3. Janez Hebein. Ustan. 3, letnikov 25, podporna. 62, skupaj 90. Gld. 29-07.
- Kotmarovec in okolica:** 1. Matija Prosekar, posestnik; 2. Valentin Štangl, posestnik; 3. Janez Štih. Nam.: 1. Toma Koban, 2. Miha Pak, 3. Miha Robas in Boštjan Gradičnik. Ustanovnik 1, letnikov 35, podpornikov 182, skupaj 218. Gld. 47-50.
- Pliberk in okolica:** 1. J. Kraut, posestnik na Bistrici; 2. —, 3. Andrej Kuhar, posestnik v Cergovicah. Namestniki: 1. Janez Jernej, posestnik v Gergovicah; 2. Miha Hanin; 3. Jan. Krajger, posestnik v Sterpnovesi. Ustanovnikov 6, letnikov 65, podpornikov 152, skupaj 223. Gld. 40.—
- Apače:** 1. Anton Božič, posestnik; 2. Andrej Butej, posestnik; 3. Jos. Stečnik, trgovec. Namestniki: 1. J. Lužnik, posestnik; 2. Peter Pirčar, rokodellec; 3. Š. Zakotnik, rentier. Ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 66, skupaj 119. Gld. 47.—
- Št. Kancijan in okolica:** 1. Janez Silan, posestnik; 2. Karol Silan, kmečki sin; 3. Lorenc Milar, posestnik. Namestniki: 1. Simon Temel, kmet; 2. Bošt. Ražun, posestnik; 3. Martin Ročičjak. Ustanovitelja 2, letnikov 58, podpornikov 165, skupaj 225. Gld. 67.—
- Toilsterh in okolica:** 1. Dominik Kotnik, posestnik; 2. Jožef Pogačnik; 3. Franjo Kogelnik. Namestniki: 1. Fran Ločnik, 2. Lorenc Osojnik, 3. Janez Herman. Ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 31, skupaj 84. Gld. 46-65.
- Št. Janž v Rožni dolini:** 1. Martin Štih, posestnik; 2. Janez Simončič, župnik; 3. Mat. Ambrož, dekan. Namestniki: 1. Fr. Colarič, 2. J. Kuraš; 3. Juri Fajnik. Ustanovnik 1, letnikov 59, podpornikov 85, skupaj 145. Gld. —.—
- V Habru pri Medgorjah:** 1. Matija Drobivnik, posestnik; 2. Janez Ogriz, župnik; 3. Juri Drobivnik. Namestniki: 1. Zdravko Lužnik; 2. Jože Drobivnik; 3. Anton Ogriz. Ustanovnik 1, letnikov 36, podporna. 71, skupaj 108. Gld. 49-50.
- Črna in okolica:** 1. Janez Müller, posestnik; 2. Prim. Walter; 3. Alojzij Božič. Namestniki: 1. Tomaž Šepul; 2. —; 3. Janez Konič. Ustanovnikov 6, letnikov 42, podpornikov 86, skupaj 134. Gld. 40.—
- Št. Šteben in okolica na Zili:** 1. Jernej Leks, posta v Št. Šteben na Zili; 2. Gašpar Leks; 3. Pet. Urbanec. Namestniki: 1. Janez Verlič, 2. Flor. Urbanec, Vinko Jank. Ustanovnik 1, letnikov 53, podpornikov 126, skupaj 180. Gld. —.—
- Priblaves in okolica:** 1. Josip Lipuš, posestnik v Priblavesi; 2. —, 3. —. L. 10, podp. 120, skupaj 130. Gld. —.—

IV. Primorsko:

a) Goriško:

- Goriška moška:** 1. Dr. Ant. Gregorčič, prof. bogosl.; 2. Ant. Šantelj, prof.; 3. Valentin Kancler, učitelj. Namestniki: 1. Franc Furlani, 2. Fr. Leban (poštna uradnika); 3. Josip Ivančič, profesor. Ustanovnikov 14, letnikov 82, podpornikov 17, skupaj 113. Gld. 100.—
- Sempas:** 1. —; 2. Jernej Rajar, nadučitelj; 3. Josip Rijavec, posestnik. Namestniki: 1. Anton Slokar; 2. Ivan Batič; 3. Jernej Batič. Ustanovnika 2, letnikov 19, podpornikov 9, skupaj 30. Gld. 18.—
- Ajdovska z okolico:** 1. Ivan Dugulin, župnik; 2. Fran Petrič; 3. Anton Terčelj. Namestniki: 1. A. Lokar, 2. Jos. Budihna, 3. Dragotin Kravs. Ustanovnik 1, letnikov 46, podpornikov 7, skupaj 55. Gld. 84-66.
- Kobarid:** 1. Anton Pipan, kaplan v Kobaridu; 2. —; 3. —. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 8, letnikov 15, podpornika 2, skupaj 29. Gld. 49-65.
- Bolec:** 1. Fran Illovar, dekan; 2. Adolf Komac, učitelj; 3. Gregor Šubič. Namestnik: 1. Alojzij Sorč, c. kr. poštar. Ustanovnikov 6, letnikov 39, podpornikov 10, skupaj 55. Gld. 20.—
- Dornberg, Pračina in Gradišče:** 1. Filip Kramar, župnik; 2. Vinko Gregorič; 3. Josip Poljšak, župnik. Namestniki: 1. Simon Gregorič, 2. Ign. Krizman ml., 3. Josip Orel. Ustanovniki 3, letnikov 27, podpornikov 80, skupaj 101. Gld. 25.—
- Cerkljanski okraj (Cerkno):** 1. Jožef Jeram, dekan; 2. Janez Kokošar, kapelan; 3. Anton Kosmač. Letnikov 31, podpornikov 51, skupaj 82. Gld. —.—

- Briska, sedež v Biljani:** 1. Lovro Juvančič, župnik; 2. Andr. Širok, učitelj; 3. Hrabroslav Volarič, učitelj. Ustan. 7, letnikov 19, podp. 26, skupaj 52. Gld. 40.—
- Goriška ženska:** 1. Josipina Premrov; 2. Mar. Jug; 3. Avgusta Pirjevec. Namestnice: 1. Avg. Šantelj; 2. N. Seidel; 3. Pavla Leban. Ustanovnik 12, letnic 137, podpornic 147, skupaj 296. Gld. 180.—
- Naklo na Krasu:** 1. Avgust Praprotnik; 2. J. Kumar; 3. Anton Pakiz. Namestniki: 1. Jan. Strukelj. Skupaj 80. Gld. 11.—
- Tolmin:** 1. Josip Kragelj, dekan; 2. Kr. Bratina, nadučitelj; 3. Ivan Jug, sodnijski sluga. Namestniki: 1. Josip Ivančič, notar; 2. Andrej Vrtovec, učitelj; 3. Fran Kavčič. Ustanovnikov 5, letnikov 25, skupaj 30. Gld. 30.—

b) Trst:

- Tržaška moška:** 1. Mate Mandič, dež. poslanec; 2. L. Furlani; 3. Jakob Gorup. Namestniki: 1. Fr. Žitko, 2. dr. Hinko Tuma; 3. F. Bartel. Pokrovitelji 3, ustanovnikov 40, letnikov 133, skupaj 176. Gld. 409-59.
- Tržaška ženska:** 1. Natalija Truden, 2. Mar. Nadlišek, 3. Ljudmila Mankoč. Namestnice: 1. Justina Michelli, 2. Josipina Delkin, 3. Ana Ščuka. Pokroviteljica 1, ustanovnic 17, letnic 161, skupaj 179. (V svoti moške podružnice.)
- Sv. Ivan v Vrđeli pri Trstu:** 1. Ivan M. Vatovec, trgovec; 2. Anton Trobec; 3. Josip Gasperšič. Namestnik: 1. Štefan Nadlišek. Ustanovnikov 10, letnikov 39, podpornika 2, skupaj 51. Gld. 74-87.
- Greta pri Trstu:** 1. Dragotin Martelaneec, zasebnik; 2. Vatroslav Počivalnik, kaplan; 3. Ant. Škabar. Namestniki: 1. Just. Piščanec, 2. Andrej Martelaneec, 3. Fran Doleneec. Ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 18, skupaj 96. Gld. 102.—

c) Istra:

- Podgrad:** 1. Anton Rogac, dekan v Hrušici; 2. Juraj Dolžan, kapelan; 3. Fran Waiselj, učitelj. Namestniki: 1. Slavoj Jenko, nadžupan; 2. Ivan Benedik, župnik; 3. Ivan Makarovič. Pokrovitelj 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podp. 6, skupaj 57. Gld. 32-20.

Družba sv. Cirila in Metoda torej šteje o V. veliki skupščini 91 podružnic.

Družbenikov je naznanjenih:

za Kranjsko (11 pokroviteljev pri vodstvu): Pokroviteljev 28, ustanovnikov 378, letnikov 1495, podpornikov 417, skupaj 2457;

za Štajersko: Pokroviteljev 10, ustanovnikov 193, letnikov 964, podpornikov 667, skupaj 1822;

za Koroško: Ustanovnikov 50, letnikov 604, podpornikov 1335, skupaj 1979;

za Goriško: Pokrovitelj 1, ustanovnikov 58, letnikov 443, podpornikov 350, skupaj 923;

za Tržaško: Pokrovitelji 4, ustanovnikov 70, letnikov 408, podpornikov 20, skupaj 504;

za Istro: Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.

Skupaj: Pokroviteljev 45, ustanovnikov 756, letnikov 3956, podpornikov 2795; vseh družbenikov 7742.

OPOMBA: Pri onih podružnicah, ki svojih udov niso po kategorijah naznanile, privzeli smo jih k zadnji vsoti. — Slavna načelnitva so tako natisnena, kakor so bila zadnje naznanjena.

Politični pregled.

V Ljudljani, 27. oktobra.

Notranje dežele.

Deželni zbori. V deželnem zboru gornjeavstrijskem so liberalci predlagali, da bi se volitve v veleposestvu zavrgle, ker v njej volijo tudi linaški škof in mnogo župnikov, ki nimajo pravice. Ces. namestnik in škof dr. Doppelbauer sta govorila za potrditev volitev, ki so bile tudi potrjene od večine. — Obrtniki v Lineu sklepajo za volitve v trgovsko in kupčijsko zbornico pogodbo z liberalci; ti pa so jim naznanili, da sklenejo z njimi kompromis, ako ne bodo obrtniki volili nobenega klerikalca. — Gorenje-avstrijski konservativni poslanci nameravajo obiskati v Solnogradu konservativne poslance solnograške; predmet razgovora bo načrt za prihodnje delovanje katoliških poslancev. — V gališkem deželnem zboru so Rusini izstopili iz skupnega gospodarskega kluba. Poslanec in deželni odbornik Pietruski je odložil poslanstvo in odborništvo; v zahvalo za njegovo 30letno marljivo delovanje v deželnem zboru naklonil mu je zbor domstno dotacijo 5000 gld. — Moravski češki poslanci so predlagali, naj se ne dovoli podpora za nemški gimnazij v mestu Gaya, ker je premalo obiskovana in nepotrebna, seveda so ostali v manjšini s svojim predlogom. — Kake taktiko razumejo Nemci, spričuje nam njih ukrep, da hočejo imeti tudi Nemci na Moravskem svoje vseučilišče: vedó sicer, da se jim ne bo izpolnila ta želja, a vedó tudi, da bodo s tem preprečili tudi češko vseučilišče, ki je potrebno češkemu Moravanom.

Katoliški škofje na Ogrskem in sicer, kakor poroča „Budapesti Hirap“, Lor. Schlauch, Konst. Schuster, Emer. Bende, J. Csaska, Ferd. Dulansky in Sigm. Bubise, so neki izjavili, da znani ukaz naučnega ministra gledé matrik ne nasprotuje dogmatičnim določilom katoliške cerkve. To poročilo gotovo ni zanesljivo, zakaj minister imen onih škofov ne bo objavil, ker vé, kake posledice da jih čakajo. Kardinal Simor namreč v svojem glasilu povdarja, da bi vsacega škofa zadele občutljive cerkvene kazni, ako bi bil v resnici kaj takega storil; tak nikakor več ne bi mogel opravljati škofovske službe. Kakor se vidi, je na Ogrskem potreben kulturni boj vzlasti, da se razžene soperica, katere se je posebno mnogo nabralo v višjih cerkvenih krogih.

Vuanje države.

Rusija Kakor se poroča iz Peterburga „Pol. Corr.“, poslala je ruska vlada policijskim oblastvom ukaz, da naj se z vso natančnostjo izvršujejo postave z ozirom na začasno bivanje tujih židov v Rusiji. Vsled te naredbe dobivali bodo židovi vsakako še težje privoljenje za začasno bivanje v ruski državi. Lahko si mislimo, kak hrup bodo zdaj zopet zagnali vsi židovski listi.

Nemčija. V seji dunajskega občinskega sveta se je pretekli petek predlagalo, naj bi se poslala maršalu grofu Moltkeju povodom njegovega devetdesetletnega godú čestitka; toda večina je ta predlog odklonila, in to po vsej pravici. Kako naj bi poslal Dunaj čestitko možu, ki je stal pred leti na čelu sovražni armadi? Ali se ne bi s tako čestitko sramotno ponizal Dunaj in z njim vsa Avstrija? Moltke je res velik mož naše zvezne države, a to ni še vse. — Nemške mornarice uprava se zaduji čas živahno bavi z vprašanjem, kako bi utrdila helgolandski otok. Že prihodnji državni zbor se bode bavil s proračunom za omejeno svrhu.

Švica. Sedaj je v Švici živahno gibanje za prihodnje volitve v narodni svet. Tudi socijalni demokratje so postavili program svojih terjatev. Mej drugim zahtevajo: 1. da se osnuje zakon, po katerem ne bi smeli delodajalci kaznjevati delavcev, če se hočejo vdeleževati javnega življenja na podlagi društvene pravice; 2. odstrani naj se politiška policija; 3. samotrštvo banknot z zvezno (državno) banko; 4. zvezni svet naj voli ljudstvo; 5. uvede naj se pravična volilna zistema za državne volitve; 6. splošno zavezno zavarovanje za bolezní in nesreče; 7. razžiri naj se tovarniški zakon, kakor ga je predlagal švicarski delavski zbor; 8. podržavijo naj se železnice in trgovina z žitom.

Anglija. Dne 24. t. m. je zopet sedel na zatožni klopi Castioni, ki je obdolžen, da je umoril švicarskega zveznega svetnika Rossija. Priča Rewlingnac je opomnil, da spozna Castionija za krivega Rossijeve smrti. Tajnik javnih del v Tesinu je potrdil Rewlingnacovo izjavo. Tretja priča, katero je pozval zatožencev zagovornik, je omenil, da je šel še pred Castionijem v vladno poslopje in videl vže na tleh ležeče truplo zveznega svetnika. Sodnik ni hotel pripoznati, da bi bil to politiški zločin ter poslal zatoženca pred porotno sodišče.

Turčija. Turški, v Carjigradu izhajajoči listi objavljajo uradno poročilo, da ni turška vlada, marveč ekumenski patrijarh sam provzročil cerkveni prepir. Ob enem poročajo zgoraj omenjeni listi, da je srbska vlada zaukazala svojemu zastopniku v Carjigradu, da naj vkupno postopa gledé na zatvorjenje grških cerkvá z ruskim poslanikom.

Izvirni dopisi.

Iz Osilnice, 24. oktobra. „Sloga jači, nesloga tlači.“ Izvestno vresničuje se ta rek, osobito pri nas, akoravno je tu svet „s plankami zabit“. Osamljena občina, vspojena v jedno župo, vedno napreduje, kajti — slozna je. Ubožno prebivalstvo ne posedá niti toliko zemlje, da bi si moglo pridelati potrebnega živeža. Vsako jesen poslavljajo se dela sposobni možje in mladeniči od doma, ter odpotujejo jedni v Hrvatsko, Slavonijo in Bosno, drugi pa v Ogrsko in Gališko, nekateri še celó v Rusijo, da si prislužijo čez zimo potrebnih novcev s krošnjarijo, ali pa z mučnim delom v gozdih, kjer tešejo „doge“.

Da se pa tudi v takih razmerah s slogo more mnogo doseči, znak temu je krasna, — ter smelo trdim, — najlepša župnijska cerkev v sodnijskem okraju kočevskem. Za božjo čast ter olepšanje cerkvá vneto ljudstvo izdalo je v to svrhu mnogo tisočakov, in tako je bram sv. apostolov Petra in Pavla sedaj popolnoma dodelau; tudi toliko potrebna in zaželjena ura na zvoniku oglasila se je prvkrat te dni. Po neumornem naporu čast. g. župnika in drugih odličnih mož napravil se je tudi ta cerkveni kinč, kojega izvršitelj je gosp. Ivan Brinskole, urar v Vrčicah pri Semiču na Belokranjskem. Delo je jako lično in močno, ter se sme pričakovati za gotovo, da bode popolnoma kos svoji nalogi. V zvoniku so kazalci na vse štiri strani in bitje se ponavlja v četrtinkah in urah. Dal Bog, da bi označevalka časa bila nam v izpodbudo dovoljne priprave v večnost!

Okrajna cesta med pleškim in gašperskim mostom, katera vodi skozi Osilnico, bila je do sedaj v jako slabem stanju. Malokdaj bilo je mogoče izogniti se „večenemu“ blatu. Župan g. Jože Ožura je pri okrajnem cestnem odboru izposloval, da se ta nedostatek odstrani, in potrebno kamenje za „batudo“ se je že napeljalo in stolklo. Občinarjem bode tedaj lahko cesto nasuti. Stari trije mostovi so se odstranili ter nadomestili z novimi. Tudi v tej zadevi napredek!

Iz Prage, 23. oktobra. (Pisatelj Jos. V. Frič ř. — Kako se zabava Dunaj. — Ondřiček. — Razno.) [Konec.] Dunaj broji zdaj 70 kupletnih družeb s 300 členi obojega spola, in vse te družbe bavijo dunajske Nemce na češke troške. Vir, iz katerega so do nedavno dunajski „pesniki“ zajemali svoje dovtipe, niso bili samo Čehi, temveč tudi židi. V prospeh židov v poslednji dobi menda radi antisemitizma dunajska cenzura strogo pazi na prizorišče, in so torej židi popolnem obvarovani. Zato je pa planilo vseh 60 družeb samo na Čehe in kratkočasi občinstvo izključno z zasramovanjem češke narodnosti.

Dunajski pevci nimajo zdaj skoro kupleta, in pesmi, v koji bi vsaj jeden stih ne bil naperjen zoper Čehe. Samo „pisatelj“ Lorenz je skoval cele kôpe teh plemenitih „pesmij“. In ker je poturčenec huji od Turka, nadkriljuje celó Dunajčane nek Spazek, koji se je še le kot spaček na Dunaji pričel nemščine. Vse pesmi brez ovire dovoljuje cenzura in se kolportujejo kot znameniti plodi dunajske „muze“ po svetu. Da, celó pri nas v Pragi so v najživeji ulici izložene te pesmi v oknih. V pesnih se opisuje Čeh kot glupec, lopov in — tat. O častnih nazovih, s katerimi se podeljujejo Čehi in češki sveti deželni patroni, še pisati nečem. Dalje Dunajčani nimajo ni jedine resne pesni, v kateri bi ne imeli parodije s „češkim tepecem“. Da, celó Goethe in Schiller sramotita se s parodijami, kakor n. pr. „Wenzel Ostrzeil der czechische Toggenburg“. Ta duševni izvor je celó podpisal „pisatelj“ modroslovec Adolf Brechler iz Olomuca. Še češki sirotek ni našel milosti pri Dunajčanih, kajti skovali so pesen „Der böhmische Waselbua“.

Vse glasbeno življenje praško je te dni ovladano s senzacijskimi uspehi mojstra Ondřička, ker je v treh koncertih s čarozvokom svojih goslij pretresel in ganil vse do globine duše in tako navdušil, da so bili prostori Narodnega gledališča premajhni za tak ogromni naval občinstva. Od kar stoji „Narodno gledališče“, nijeden umetelnik v njem ni žel tako krasnih uspehov, ko Ondřiček. Nu, igral je pa tudi také dovršeno, plemenito in vzvišeno, zlasti duhopolni koncert Čajkovskega in skladbe Wieniavskega s takim ognjem, da je kar samega sebe prekosil. Občinstvo je le kopnelo!

V večerajšnjem občnem zboru gledališnega društva se je po predlogu gosp. dr. Riegra sklenilo, da se ima graditi za 250.000 gld. še jedno češko gledališče, in sicer na Strelskem otoku, in da se zasnije še nova gledališna družba, kajti v sedanjem Narodnem gledališču morajo prirejati predstave celó popoldne, torej bode drugo novo gledališče nekaka rezerva za Narodno gledališče.

Ruska vlada je sklenila na leto prispevati, kakor čitamo v „Grazd.“, za bogoslovsko semenišče na Črni Gori in za ruski hram v Pragi po — trideset tisoč rubljev!

Konečno bodi omenjeno, da je tudi prevzvišeni vladika Strossmayer poslal za ponesrečene poplavljenca 1000 gld. z ganljivim pismom našemu županu. — „Rad bi bil več poslal“, piše vladika, „toda pri sedanjih okoliščinah je i pri nas toli bēde i pomanjkanja, da se je človek jedva more ubraniti. V obēe pa iskreno in toplo želim, naj Bog obilo blagoslovi češki narod in naj ga kmalu v svoji dobrotljivosti in ljubezni privede do onega cilja, kojega mu je določil sam.“

Občni zbor „Glasbene Matice“ dné 18. oktobra 1890.

(Konec.)

Gospod Zellner je javil odboru, da ima arhiv družbe glasbenih prijateljev mnogo Gallusovih del shranjenih, da pa kopije teh glasbotvorov mora izdelavati le menjuralni notni pisavi vešč glasbenik, ker se navadni pisalec not v dotičnih knjigah ne spozna. Izdaja vseh skladb bi se morala počasi pripravljati, in pač ni pričakovati, da bi se to delo poprej kakor v enem letu končalo.

Z ozirom na to in je dalje odbor tudi pozvedel, da se filozof Mantuani že več let bavi z raziskavanjem raznih arhivov, v katerih so shranjene Gallusove skladbe in da on namerava izdati prihodnje leto Gallusov životopis in nekoliko njegovih skladb, opustil je prvotno misel, izdati Gallusov album, ter sklenil, dné 18. julija 1891 prirediti le črno mašo v stolni cerkvi in koncert, pri katerem se bodo pele Gallusove skladbe.

Odbor se je torej obrnil neposredno do gosp. Mantuanija s prošnjo, da bi mu za nameravani

koncert dal na razpolago potrebne pesmi, in za črno sv. mašo od Gallusa komponirani requiem. Tej prošnji obljubil je g. Mantuani ustreči, in je tudi eno mašo od Gallusa že poslal g. Ant. Foersterju.

Ker g. Mantuani svojega dela še ni končal, prosil je ljubljanski občinski svēt, da bi mu naklonil potrebno denarno podporo za nadaljevanje svojega raziskavanja o Gallusovih glasbotvorih. Ljubljanski občinski svēt dovolil mu je vsled tega izdatno denarno pomoč in je o tem obvestil „Glasbene Matice“ odbor z nasvetom, da bi tudi „Glasbena Matica“, ki je v prvi vrsti poklicana, to podjetje podpirati, nedostajajoči znesek 130 gld. iz svojega dodala. Ker pa „Glasbena Matica“ nima nikacih denarnih sredstev v take namene na razpolago in je sama navezana na subvencije, vložila je pri kranjske hranilnici prošnjo, da bi izvolila ona priskočiti g. Mantuaniju na pomoč ter mu podariti znesek 130 gld. Kranjska hranilnica, uverivša se, da ima vsa ta stvar redno podlago, dovolila je gosp. Mantuaniju znesek 130 gld. — ter mu s tem omogočila nadaljevanje za glasbeno zgodovino cele kranjske dežele velezanimivega podjetja.

Odbor „Glasbene Matice“ se je po časopisih temu zavodu na tem darilu dostojno zahvalil.

Uvaževaje, da so narodne pesmi neprecenljivi zaklad, katerega je treba našim potomcem ohraniti, in da take pesmi zlasti po deželi bivajoči narod rad prepeva, sklenil je odbor izdajo narodnih pesmi, katerih sta že do zdaj izšla dva snopiča, nadaljevati. V to svrhu določil je za vsako odboru poslano narodno pesem, katero bode za pripravno spoznal artistični odsek, dati 1 gld. nagrade, ter prosil g. odbornika Žumra, da o tem obvesti svoje učiteljske kolege ter jih spodbuja k nabiranju narodnih pesmi po deželi, čemur je imenovani gospod drage volje vstregel. Vsled tega poslal je učitelj Feliks Malenšek iz Tuhinja več mičnih narodnih pesmi, ki so se večinoma odobrile, priredile za tisk in poleg drugih muzikalij razposlale udom.

Za leto 1889/90 izdalo je društvo sledeče muzikalije:

1. Foersterjevo klavirsko šolo, zadnji del. 2. Troje „Ave Maria“ od Antona Nedvėda, in 3. Malenškove narodne pesmi.

Te muzikalije odposlale so se te dni udom „Glasbene Matice“.

Glasbena šola dobila je, kakor vsako leto tudi letos od raznih korporacij podpore, in sicer:

1. Od visocega deželnega zbora 500 gld. 2. Od visoke viade 400 gld. redne in 300 gld. izvanredne podpore za napravo raznih instrumentov. 3. Od slavnega mestnega magistrata 500 gld. in 4. Od slavne kranjske hranilnice 400 gld., torej od te 200 gld. več, kakor druga leta.

V glasbeni šoli poučevalo se je:

a) v igri na klavirju v 7 oddelkih 112 učencev; b) v igri na goslih 37 učencev; c) v solo-petji 12 učencev; d) v zbornem petji 75 učencev; e) v splošnem petji 88 učencev; f) v teoriji in harmoniji 91 učencev; g) v raznih drugih instrumentih 14 učencev. Vpisanih je bilo skupaj 242 učencev vračunši one moškega zbora.

Šolnine bilo je vplačane nad 1100 gld., šolnine oproščenih je bilo 25 učencev.

Učitelji so bili:

1. Gerbić za klavir, solo in splošno petje, za teorijo in harmonijo. 2. Gospa Gerbić-eva in gđ. Šuman-ova za klavir. 3. Gosp. Moser za gosli in klavir. 5. Gosp. Haral za godala in trobila. 6. Ža moški zbor pomožno g. Toporiš.

Ker sta gosp. Janušovsky in gđ. Šuman-ova službo odpovedala, angažiral je odbor gosp. Karola Hofmajstra, rodóm Čeha, ki je dovršil praški konservatorij v vseh predmetih z odliko, kot učitelja za klavir in gosli in gđ. Elsnerjevo kot učiteljico za klavir. Gosp. Janušovskyju izrekel je odbor povodom njegovega izstopa iz učiteljskega osebja pismeno zahvalo na njegovem dolgoletnem požrtovalnem delovanju.

Dné 29. maja priredil je odbor z gojenci na Drenikov vrh običajni majski izlet.

Dné 8., 9. in 10. julija t. l. vršili so se na glasbeni šoli javni izpiti, ki so privabili mnogo odličnega občinstva. Kakor vsako leto obnesli so se ti izpiti tudi letos prav povoljno in povdarjati je, da je posebno vrlo napredovala šola za soliste in solistinje, a tudi klavirska šola je vspevala dobro, istakotako tudi goslarska instrumentalna šola, katera zadnja pri mladini vzbuja vedno več zanimanja za glasbeno umetnost. Dokaz temu, da se je početkom

tega leta vpisalo v instrumentalno šolo nad 30 učencev, in da je vsled tega odbor bil primoran, najeti še enega učitelja.

Ker je kranjska hranilnica odboru šolske prostore za termin 1. avgusta t. l. zaradi razširjatve strokovne šole odpovedala, preselila se je glasbena šola pričetkom meseca avgusta t. l. v špitalske ulice v Permetovo hišo, kjer je g. predsednik „Glasbene Matice“, uvidevši zadrego, v kateri je bil odbor vsled te odpovedi, drage volje prepustil svoje stanovanje za glasbeno šolo, za kar mu ostane odbor vsigdar hvaležen.

In tako je „Glasbene Matice“ odbor zaključil 8. leto svojega šolskega in 18. leto svojega društvenega delovanja in vsestranski napredek našega glasbenega zavoda, ki dobiva vedno širšo podlago, je pač viden dokaz, da njegov trud ni bil brezvspešen. Zaradi tega zastavil bode v prihodnje, čega bode občni zbor te naloge še dalje spoznal vrednega, vse svoje moči v blaginjo in korist prvega narodnega glasbenega zavoda.

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) ima jutri V. sejo. Na dnevnem redu je mej drugim poročilo upravnega odseka o letnem poročilu deželnega odbora, in sicer o „deželni kulturi“, „agrarnih razmerah“, „zdravstvenih rečeh“, „občilih“ in „občinskih rečeh“; dalje ustno poročilo finančnega odseka o ustanovi za operatérja; poročilo upravnega odseka o prošnji podobčine Goričavas za ločitev od Ribnice; o prošnji okrajnega cestnega odbora v Postojini za uvrstitev ceste iz Šentpetra čez Trnovo med deželne ceste; o prošnji občine jeseniške, da se okrajno sodišče in davčni urad iz Kranjske Gore premestita na Jesenice.

(Štajarski deželni odbor) je predložil zboru obširnejše poročilo o vravnavi Savinje od Mozirja do Celja. Troški so proračunjeni na 150.000 gld., katerih bi dežela prevzela 40 odstotkov, državni melioracijski zaklad 30 odstotkov, 10 odstotkov iz zaklada za vravnavo rek, 10 odstotkov okraji Gor. Grad, Vransko, Šoštanj in Celje, 10 odstotkov pa davčne občine Pribova, Mozirje, Ljubija, Loke, Račička vas, Male Braslovče, Podvin, Polzela, Dol. Gorče, Orlavas, Latkovavas, Sv. Peter, Sv. Lovrenc, Žalec, Zabukovce, Pletrovica, Kasaze, Levec, Medlog, mesto Celje.

(Tržaški deželni zbor) je imel dné 23. t. m. sejo, v kateri je predsednik naznanil vladni postavni načrt o nadzorovanji šol. Po kratkem razgovoru so Italijani dotični načrt izročili posebnemu odseku devetih članov, med katerimi pa ni nobenega Slovenca. — Poslanec Comboni in tovariši so stavili predlog, da se tržaški deželni zbor pridruži sklepom enquete v Celovecu na korist gradnje železnice Divača-Loka-Celovec. Predlog se je izročil deželnemu odboru v posvetovanje in poročilo.

(Umrli) je danes popoldne po daljši bolezni g. Henrik Ničman, knjigar, mestni odbornik in hišni posestnik v Ljubljani. Bil je zanesljiv narodnjak in občespoštovan meščan. N. v. m. p.!

(Osebna vest.) Gosp. Ignacij Žitnik je toliko okrevl, da se je v soboto vrnil zopet v Ljubljano in bode v kratkem zopet mogel prevzeti svoja opravila.

(Imenovanje.) Svetovalec primorskega namestništva, dr. Benedikt grof Giovanelli, je imenovan za dvornega svetovalca in vodjo namestniške ekspoziature v Tridentu.

(Iz Trsta) se nam poroča, da se ondi vezbajo namorščaki, koji so namenjeni za križarsko ladjo „Jaroslav“, koja je ruski car podaril črnogorskemu knezu. V Odeso je te dni dospel pobočnik črnogorskega kneza, bivši častnik pri ruski mornarici, Džurić, da prevzame napominano ladjo. — Ruski carjevič-naslednik Nikolaj se bode dné 10. novembra vkrcal tu v Trstu k svojemu velikemu potovanju.

(Iz Dubice) v Bosni se nam poroča: Po dolgotrajni suši je dné 16. t. m. dež vendar nekoliko namočil. Ljudje so hitro pričeli sejati, toda sneg, ki je dné 23. t. m. pobelil tudi naša brda, ustavil je delo na polju. Ljudje so v veliki zadregi, ker ne morejo obdelati polja; nekateri sejejo v kljub snegu in blatu. — Gosi so odletele proti jugu; to je gotovo znamenje bližnje zime. Drva so se jako podražila, ker jih vlada več ne dovoli brezplačno iz gozdov, akoravno jih gnije na tisoče voz. Lesa je sicer mnogo in po primerni ceni, zato je došlo

mного trgovcev z lesom. Za kmeta bude letos trda, ker desetina je veliko breme. Marsikateri bude moral prodati živino, da poplača davke in druge nujne troške. — Dovolite, da se i jaz pridruživim onim, ki ne bi bili zadovoljni, ko bi se iz koledarja družbe sv. Mohorja izpustil imenik družabnikov.

(Stara ladija.) Na posestvu dr. Jožefa Kozlerja mej Črno vasjo in Podpečami so delavci pretekli teden pri rezanju šote zadeli ob ladijo pod šoto ležečo na glini nekdanjega jezera. Deželni muzej je takoj začel ladijo odkopavati in našlo se je, da je čez 5 metrov široka in še ne znane dolgoti. Tla ladije so iz 4 centimetre debelih smrekovih desk, prabitih na hrastovih počeznih rebresih. Stranice so mecesnove; tudi nekaj brstovine se je našlo. Sprajne mej deskami so z lipovim ličjem zadelane. Zbita je ladija z drenovimi klini. Gosp. dr. Kozler je drage volje muzeji dovolil kopanje, pri katerem se bude delalo na to, da se odkrije vsa ladija in spravi v deželni muzej. Kar se tiče starosti te ladije, se za zdaj more le toliko soditi, da je iz predrimskega časa, ker stoji na glini jezera, je sama polna glíne in leži pod šoto, mej tem, ko je rimska cesta od Babne gorice proti Igu izpeljana že po šoti. Mlajši, pa je od stavb na koléh, ker je tesana in umetno sestavljena. Prebivalci na koléh pa so rabili za svoje ribarstvo le iz hlodov izdelbljene čolne. Podobna je najbolje ladijam, katere še zdaj rabijo za prevažanje blaga na nekdanjem venecijanskem (sedaj Brudenskem) jezeru, za katere tudi Nemci nimajo drugega imena kakor „Ladine“.

(Knjige družbe sv. Mohorja.) Danes smo prejeli šestero knjig, katere družba sv. Mohorja razposilja svojim članom za tekoče leto, in te so: 1. „Življenje Marije in sv. Jožefa“, IX. snopič; 2. A. M. Slomška: „Pastirski listi“; 3. „Občna zgodovina“, XIV. snopič; 4. „Domači živinozdravnik“; 5. „Slov. Večernice“, 44 zvezek; 6. „Koledar za leto 1891“.

— O priliki objavimo obširnejšo oceno.

(Koroško.) Presvetli cesar je podaril gasilnemu društvu v Goricah 100 gld. — Posojilnica v Tinjah je potrjena. — Na nižji gimnaziji v Šentpavlu je 150 učencev.

(Proračuni o dohodkih in troških) mestne blagajnice ljubljanske, mestnega ubožnega zaklada, zaklada meščanske bolnišnice in ustanovnega zaklada za l. 1891. l. so že sestavljeni in so od 20. okt. do 3. novembra letos razgrnjeni v magistratnem ekspeditu občanom na upogled, da vsak lahko uavede o njih svoje opazke.

(Slovenska dekliška šola v Gorici.) Odbor „Sloge“ je imenoval na svoji trirazredni dekliški šoli v Gorici kot tretjo učiteljico gospd. Ano Dovan; njeno mesto kot vrtnarica v otroškem vrtu goriškem je dobila gospd. Karolina Lašič, dozdej vrtnarica v otroškem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda v Pevmi. Za društveno šolsko knjižnico je podaril rodoljub v Gorici 35 raznih knjig. Otroškemu vrtu in dekliški šoli so goriški rodoljubi doslej podpisali 400 gld. letne podpore.

(Gospodarstvo mesta Celja.) Troški so proračunjeni na 76.141 gld., dohodki na 56.208 gld., primanjkljaj na 19.933 gld., ki se bude pokrili z raznimi prikladami.

(V Kobaridu in okolici) je med otroci hud oslovski kašelji, ki traja po več tednov. Ker je bolezen nalezljiva, je vsled tega šola v Kobaridu zaprta.

(Glavni dobitek) dunajskih razstavnih srečk znaša 50.000 gld. Opozorjamo p. n. občinstvo, da bude zadnje izžrebanje že 30. oktobra.

Telegrami.

Dunaj, 26. oktobra. Častniška deputacija je Moltkeju ob njegovi devetdesetletnici izročila pisanje, v katerem mu čestita cesar Franc Jožef. — Bivši bolgarski knez, grof Hartenau, je od dragoncev premeščen k pehoti.

Dunaj, 27. oktobra. Nadvojvoda Oton je imenovan majorjem dragonskega polka št. 4. Grof Hartenau je kot polkovnik pri šestem dragonskem polku premeščen k pešpolku kralj belgijski; s tem vstopi bivši bolgarski knez v aktivno avstrijsko vojaško službo. Knez Josip Windischgraetz in baron Szwetenny sta imenovana generaloma konjice; imenovanih je dalje osem podmaršalov in 15 generalnih majorjev.

Berolin, 26. oktobra. Danes dopoldne je Moltke sprejemal čestitke vseh častnikov generalnega štaba. Ob 3/4 12. uro se je pripeljal cesar, za njim sta prišla stotnija gardnega polka in eskadron kirazirjev z zastavama. Čestitali so Moltkeju cesar, generali, avstrijska deputacija, ruski general Kutuzov, cesarjevič in mnogi dostojanstveniki. Čestitke so mu poslali ruski car, sultan, švedski kralj, princ Valeški in knez Bismarck: Popoldne je Moltke sprejel deputacije mest. Zvečer je bil v Potsdamu dvorni obed; navzočni so bili cesar s cesarico, knezi in generali, grof Šuvalov in general Kutuzov.

Berolin, 27. oktobra. Povodom devetdesetletnice Moltkejeve čestital je nemški cesar mu ne le kot vodji pruske vojne, marveč kot onemu, ki je pridobil nemški armadi glas nepremagljivosti ter soustanovniku Nemčije. S ponosom se poslužim, nadaljeval je Viljem II., predpravice vladarjeve, ter počastim hrabrega vojskovodjo z donosom vojnih praporov v njegovo stanovanje, proseč ga, da sprejme zastave gard. Cesar je izročil Moltkeju

v znak spoštovanja in hvaležnosti maršalno palico ter pozivljaj navzočne, naj izrazijo čustva hvaležnosti onemu, ki je umel osnovati tako vzgledno šolo za bodoče vojskovodje z navdušenim „hurah“-klicem. — Pri večerajšnjem dvornem obedu v Postdamu je bila prisotna tudi deputacija avstrijskih častnikov.

Novi Jork, 26. oktobra. Strašen vihar je v četrtek na vsem obrežju naredil veliko škode.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v
		barometra v am	toplomera po Celziju			
opazovanja						
25	7. u. zjut.	738.3	-6.0	sl. vzh.	jasno	6.50
	2. u. pop.	735.6	4.2	"	"	dež
	9. u. zveč.	734.8	0.4	"	oblačno	
Srednja temperatura 1.4°, za 10.8° pod normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)
27. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gid.	30	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	88	"	35	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	10	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	—	"
Akcije avstr.-ogerske banke	982	"	—	"
Kreditne akcije	305	"	25	"
London	114	"	80	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	09 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	48	"
Nemške marke	56	"	31 1/2	"

Zahvala.

Vsem, kateri so izkazovali mojemu preljubljenemu očetu, gospodu

Janezu Sirniku

za časa njegove bolezni milo sočutje, darovali predragemu pokojniku v znak čislanja in prijateljstva toli obilne vence ter ga mnogobrojno spremili dne 23. t. m. k večnemu počitku, izrekam svojo najpristranejšo zahvalo. Bog plačaj!

Verba na Koroškem, 25. okt. 1890.

(1)

Ivan Nep. Sirnik.

Sargova glicerinova zobna crema.

Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Kalodont.

Od zdravstvenega urada potrjeno.

Prav prilično na popotovanji. Dišeče okrepevalno.

Neškodljivo celo za najnežnejše zobe.

V Nemčiji, Franciji itd. se rabi že z največjim vspehom, nadalje, na dvorih, v najvišjih krogih, kakor tudi v navadni družini.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. Komad 35 kr.

Žrebanje v
četrtek!

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

11 srečk 10 gld.

2291 dobitkov.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(27)